ANUL VII. No. 2018. EDITIA A TREIA DUMINICA 30 OCTOMBRE 1894

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ŞI 15 ALE FIE-CĂREÏ LUNI
ŞI SE PLATESC TOT-D'A-UNA INAINTE

IN Bucureştĭ LA CASA ADMINISTRAŢIEÏ
DIN Judeţe şi Streinătate PRIN MANDATE POŞTALE
UN AN ÎN ŢARĂ 30 LEÏ; ÎN STREINĂTATE 50 LEÏ
ŞASE LUNÏ . . 15 » » » 25 »
TREÏ LUNÏ . . 8 » » » 13 »

Un numer în streinatate 20 bani

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

Adevěrul

Să te ferești Române de cuiŭ strein în casă
V. Alexandri.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
DIN Bucureşti şi judeţe SE PRIMESC numaĭ la Administraţie
DIN Streinătate, DIRECT LA ADMINISTRAŢIE ŞI la toate oficiele de publicitate
ANUNCIURÏ LA PAG. IV . . . . . 0,30 b. linia
» » » III . . . . . 2,— leï »
» » » II . . . . . 3,— » »
INSERŢIELE ŞI RECLAMELE 3 LEÏ RÎNDUL.
La Paris, ZIARUL SE GĂSEŞTE DE VÎNZARE CU NUMERUL LA kioşcul No. 192, Boulev. St.-Germain

UN NUMER VECHIU 30 BANI

ADMINISTRAŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

FEMEEA LUI CESAR

A fost un om curios Cesar. De şi eră convins că nevasta luĭ, Pompeia, nu eră nicĭ de cum vinovată de nebuniile luĭ Claudiu, cu toate astea s'a despărţit de ea pe motivul că... «femeea luĭ Cesar nu trebuie să fie nicĭ măcar bănuită!»

Ce stranie morală domnea la anul 61 înainte de Christos! Inchipuiţi-vă pe Conu Lascăr venind în faţa Senatuluĭ şi declarînd că dă afară din slujbă pe un funcţionar bănuit că ar avea pufuşor pe botişor, — tot pentru motivul că

— Amù, bre omule, amploiaţiĭ luĭ Catargiu nu trebuĭ să fie nicĭ... aïasta... bănuiţĭ!

De sigur, morala a suferit o mare evoluţie, ba încă guvernul vrea să ne convingă că ea sufere o adevărată revoluţie.

Sînt atitea zile de cînd presa 'ntreagă spune că nu-ĭ lucru curat cu afacerea maioruluĭ Poenaru, că în afacerea aceasta maĭ sînt şi complicĭ şi că în flancul drept al acestor conjuraţĭ carĭ aŭ jurat peirea poliţelor se află un general, un ministru, căruia tot Poenaru-ĭ zice.

Se afirmă că acest general ar fi fost tovarăş cu maiorul fugar; se spune că oare-care cheltuelĭ exagerate ale generaluluĭ ar cam dovedi că obrazul subţire cu poliţĭ se ţine; sînt bancherĭ carĭ declară că generalul a dat maioruluĭ girul chiar în faţa lor...

Totuşi, guvernul nu vrea să ţie în seamă asemenea «pîrĭ nedovedite». Maĭ puţin scrupulos decît Cesar, guvernul se face că n'aude nimic, iar coloanele funebrale *Monitoruluĭ Oficial* păstrează o muţenie de cimitir.

E drept că tăcerea asta nocturnă e întreruptă din cînd în cînd de lătratul unuĭ cîine şi de flueratul unuĭ gardist. E drept că din cînd în cînd intervine cîte o gazetă guvernamentală, ca să cînte fecioria generaluluĭ.

De pildă, nu maĭ departe de cît erĭ, cea maĭ moţată dintre aceste bugetivore povesteşte o farsă, care ar fi comică, dacă n'ar fi ridiculă.

Numita matriculată vrea să dovedească nicĭ maĭ mult niciĭ maĭ puţin, de cît că maiorul Poenaru avea o sumă 'ntreagă de poliţe în alb, pe care aplicase el singur girul văruluĭ săŭ.

A, dac'ar fi aşà, ne-am închinà cu respect în faţa omuluĭ calomniat. Dar fiind-că cititoriĭ noştri sînt presupuşĭ oamenĭ carĭ nu se expun la tortura de a citi gazete guvernamentale, să rezumăm farsa 'n chestie.

Ci-că agenţiĭ secreţĭ ar fi descoperit lucrul următor:

Indată după fuga maioruluĭ, a sosit în Capitală locotenentul Buhlea, fratele doamneĭ maior Poenaru. Acest locotenent,—aşĭ da grozav de mult să-l cunosc!—s'a 'ntors înapoĭ la Focşanĭ, ducînd cu el *o ladă*.

— Şi ce era în ladă? l'a întrebat la Instrucţie...

— Nişte lucrurĭ ale mele.

— Şi alt?

— Alt? Maĭ era o poliţă în alb cu girul generaluluĭ Poenaru, plastografiat de cumnatu-meŭ maioru.

— Ce-aĭ făcut cu poliţa?

— ...*Am rupt-o*, ca să nu îngreuiez maĭ mult poziţia sărmanuluĭ meŭ cumnat!...

(Tremolo la orhestră; gorniştiĭ sună rugăciunea).

Aţi văzut ce tristă poveste? O aşt-fel de intrigă n'ar îndrăsni s'o pue pe scenă nicĭ decemvirul Antonescu, care slavă Domnuluĭ, cunoaşte în perfecţie mînuirea scrisorilor; o ast-fel de farsă nu se discută,—ea se dă... *In preajma tronuluĭ*.

Ce fel de cap trebuie să aibă cine-va, ca să creadă că nevasta maioruluĭ găsind poliţa în alb,—care ar fi compromis pe bărbatul eĭ, — se apucă s'o dea locotenentuluĭ Buhlea, în loc s'o ardă?! Iar locotenentul Buhlea nu arde nicĭ el aicĭ pe loc poliţa fatală, ci se plimbă cu ea la Focşanĭ, ca s'o rupă tocmaĭ acolo... în garnizoana luĭ!

Maĭ mult, locotenentul Buhlea, — straşnic aşĭ ţine să-l văd la faţă!— nu vîră poliţa în buzunar, ci o ia *într'o ladă*...

De ce? Pentru ca să-l observe agenţiĭ secreţĭ, să-l denunţe c'a ieşit cu o ladă din casa maioruluĭ, iar el, — spre a nu îngreuia maĭ mult poziţia sărmanuluĭ săŭ cumnat, — să poată face ediţia a doua a ţiganuluĭ cu gîsca:

— Ce aĭ în buzunar, măĭ ţigane?

— Nimica, boerule.

— Dar... în ladă?

— ...Altă poliţă!

O, Doamne! Se spune că talentul unit cu stăruinţa pot face minunĭ. O fi; dar aceea ce face prostia cu neruşinarea la un loc, e şi maĭ şi.

Basmul acesta e cea maĭ proastă fantazie din cîte mĭ-a fost dat vre-o dată să citesc. Dacă generalul Poenaru ar fi omul cel maĭ nevinovat din lume, şi încă asemenea apărătorĭ l'ar vîrî în puşcărie.

Oare de asta tace *Monitorul*? De asta tace guvernul? De asta generalul Poenaru nu vrea să intenteze proces de calomnie bancherilor, carĭ declară că în faţa lor a iscălit D-sa poliţele?

Anton Bacalbaşa.

DEPEŞA ŢARULUI

Textul depeşeĭ. — Importanţa eĭ. — Un precedent. — Ce zic ziarele ruseştĭ. — Impresia în Bulgaria

«Iţĭ mulţămesc sincer», — acesta a fost întreg conţinutul depeşeĭ prin care ţarul Nicolae II a răspuns la adresa de condoleanţă a prinţuluĭ Ferdinand al Bulgarieĭ. Dar nu acest conţinut, ci *faptul în sine* că ţarul a răspuns prinţuluĭ nerecunoscut de Rusia, acesta este important.

Orĭ-cît s'ar pune înainte regulele politeţeĭ elementare, nu trebue să se uite că în politică ele nu sînt aceleaşĭ ca în viaţa socială, şi ţarul n'a răspuns prinţuluĭ Ferdinand ca prinţ de Coburg, ci ca *prinţ al Bulgarieĭ*.

Fără a se exagera decĭ importanţa acestuĭ act al nouluĭ ţar, el poate fi privit totuşĭ ca un foarte însemnat simptom pentru restabilirea bunelor relaţiĭ dintre Rusia şi Bulgaria.

Un precedent

In adevăr, e locul a se reaminti cu această ocazie un fapt destul de recent, care ar putea dovedi că politeţa simplă n'are nicĭ un rol în relaţiile internaţionale.

După moartea împăratuluĭ Wilhelm I, guvernul bulgar, *nerecunoscut de Germania*, a trimes ca şi acum o adresă de condoleanţă; Prinţul Bismarck însă a luat această adresă şi a retrimis-o D-luĭ Stransky, pe atuncĭ ministru de externe al Bulgarieĭ, fără nicĭ o altă observaţie.

După acest precedent, Nicolae II ar fi putut foarte bine să nu răspunză la adresa prinţuluĭ Ferdinand, şi aceasta ar fi fost de sigur şi în spiritul politiceĭ luĭ Alexandru III. Răspunzînd însă, el a părăsit prin acest fapt politica de absolută indiferenţă faţă de Bulgaria.

Presa rusească

Ziarele ruseştĭ — afară de unul — nu amintesc pînă acum nimic despre depeşa ţaruluĭ; aceasta ar putea însemna că nu sunt încă orientate asupra politiceĭ pe care are de gînd s'o urmărească noul ţar faţă de Bulgaria.

Ziarul care singur vorbeşte despre acest eveniment, *Gazeta rusească de Petersburg* spune numaĭ atît că după părerea eĭ, răspunsul la o telegramă de condoleanţă nu poate implica o recunoaştere a guvernuluĭ bulgar.

Aceasta însă n'ar putea s'o afirme şi nicĭ n'o afirmă nimenĭ; importanţa depeşeĭ ţaruluĭ nu merge negreşit aşa departe.

In Bulgaria

La Sofia, depeşa ţaruluĭ a produs o impresie lesne de înţeles. Ziarele bulgare sînt deja pline de bucurie şi de speranţe.

In Sobranie, vestea aceasta, anunţată de primul ministru Stoilov a dispus pe deputaţĭ atît de mult în favorul guvernuluĭ, în cît s'a văzut că încrederea pe care D. Stoilov a cerut-o după expunerea programuluĭ săŭ, s'a votat cu o majoritate aproape nesperată.

Caracteristic a fost şi incidentul următor: Un orator din opoziţie, luînd cuvîntul pentru a critica programul guvernuluĭ şi hazardînd cîte-vă observaţiĭ maĭ aspre la adresa Rusieĭ, a fost întrerupt din toate părţile de strigăte furtunoase: *Afară!*—şi a fost nevoit să-şĭ lase discursul neisprăvit.

Rusofiliĭ stăpînĭ în Sobranie, — ţarul Nicolae II maĭ bine dispus faţă de Bulgaria—împăcarea nu poate de-acum să întîrzie mult.

Vost.

CIOMAGUL MANNLICHER

Unde-ĭ puşca cu repetiţie? — Defectele armeĭ Mannlicher. — Comparaţia cu puşca veche.

Acum cînd generalul Poenaru se cufundă, graţie complesenţelor suspecte ce-a avut pentru vărul săŭ, escrocul maior fugar, cînd Cuconu Lascar îl menţine în minister, numaĭ graţie faptuluĭ că nu are cu cine să-l înlocuiască — ziarele guvernamentale încearcă să readucă la iveală pe generalul Lahovary. Zilele aceste din urmă ne a fost dat să citim laudele cele maĭ ditirambice la adresa generaluluĭ, care a dezorganizat armata, şi care şi-a făcut o situaţie aşa de imposibilă, în cît a trebuit să plece ruşinos de la minister.

Se pun înainte rezultatele manevrelor, se aduc ca testimoniĭ aprecierile complesente ale ofiţerilor streinĭ şi apoĭ ni se spune cu emfază: iată omul care a fost calomniat, iată cum se spulberă învinuirile ce i s'a adus.

Faţă cu asemenea ispitirĭ şi pentru a le tăia scurt calea, sîntem siliţĭ să revenim asupra manevrelor şi să arătăm că ele aŭ dovedit absoluta nedestoinicie a comandamentuluĭ statuluĭ major, şi absoluta insuficienţa a armeĭ Mannlicher.

Ne vom ocupa astă-zĭ de arma Mannlicher, nenorocita armă cu care a înzestrat D. Lahovary armata noastră. Vom arăta defectele armeĭ acestia, ce s'aŭ constatat în manevrele trecute.

Detaliile aceste, după cum se va vedea, le ţinem de la persoane foarte competente.

Condiţiile uneĭ bune arme

Pentru maĭ buna înţelegere a celor ce urmează să stabilim d'întâiŭ condiţiile ce se cer uneĭ bune arme. Aceste sînt:

1) Să fie uşoară.

2) Să prezinte o mare soliditate atît a ţeveĭ cît şi a mecanismuluĭ de încărcare şi de percuţie (strebatere).

3) Să aibă o trajectorie cît se poate maĭ întinsă; pentru care lucru trebue ca ghevinturile ce constituesc helicea din interiorul ţeveĭ să fie foarte solide, căcĭ orĭ-ce deranjare în sistemul lor, aduce deranjarea trajectorieĭ şi deci putinţeĭ de a atinge ţinta.

Puşca Mannlicher

Din toate aceste deziderate, arma actuală îndeplineşte pe *una singură*, adică acea de a avea o trajectorie foarte întinsă, prezentînd multă precisie şi ne avînd recul.

Totuşi aceste avantajiĭ nu se realisează din cauză că ghevinturile nefiind solid făcute, *ele se deranjează, după un mic număr de focurĭ* şi **fac să devieze trajectoria**.

Vra să zică singurul avantaj aparent ce ar prezinta, nu se realisează.

Arma cu repetiţie (?)

Una din cauzele pentru care a fost adoptată arma Mannlicher, este că e o armă *cu repetiţie*.

Ei bine, **nicĭ ca armă cu repetiţie nu poate servi** şi anume iată pentru ce:

După ce se trag cele două dintîiŭ cartuşe din testena de cincĭ, care se vîră de odată în cameră, *a treia cartuşe nu maĭ ia foc* — aceasta din cauză că **nu maĭ ajunge destul de sus, pentru a putea fi împinsă în ţavă cartuşa**. — Soldatul este atuncea nevoit să arunce testena întreagă afară din cameră, graţie unuĭ mecanism special.

Din acest moment, arma nu maĭ e cu repetiţie, ci servă numaĭ pentru tragerea de **focurĭ unice**, soldatul fiind nevoit la fiecare dată să bage cartuşul în cameră, şi să-l scoată apoĭ după darea foculuĭ.

Stratagema de la manevre

Acest cusur s'a constatat la manevrele trecute, de toţĭ ofiţeriĭ. Lucrul este aşa de adevărat în cît facem apel la aceĭ ofiţerĭ să spue dacă, pentru a nu ne face de rîs înaintea străinilor n'aŭ uzat de această stratagemă:

Uniĭ din a lor iniţiativă, alţiĭ din ordin primit, porunceaŭ soldaţilor: **ca chiar cînd se dedea comanda** *încărcaţi arma*, ceea-ce însemna punerea testeleĭ de cincĭ cartuşe în cameră, **soldaţiĭ să simuleze punerea testeleĭ, dar în realitate să nu pue de cît un singur cartuş.**

In loc de puşcă — băţ

Chiar redusă la un singur foc, arma tot prezintă inconveniente. La foarte multe arme după descărcare, **cămaşa cartuşuluĭ nu maĭ putea fi extrasă din ţeavă spre a fi înlocuită.** Atuncĭ soldaţiĭ eraŭ nevoiţĭ să scoată varga, să deschidă gura camereĭ să introducă varga pe la gura ţeveĭ, ca pentru încărcarea vechilor arme, *spre a izbi cartuşul şi a-l împinge în ţeavă*. Orĭ-cine poate înţelege **cît de întîrziitoare e operaţia aceasta într'un foc viŭ, şi cît de demoralizantă pentru soldat.**

Ţinînd seamă de greutatea de a face această operaţie în emoţia războiuluĭ, putem spune cu drept, că soldatul nu maĭ are în mînă de cît un simplu băţ.

Comparaţia cu puşca veche

Chiar dacă arma n'ar avea acest din urmă defect, redusă fiind la arma cu foc simplu e inferioară vecheĭ arme Henry Martin, de *oare-ce aceea cerea patru timpurĭ* (mişcărĭ) *pentru încărcare*, **pe cînd aceasta-l'altă cere cincĭ.**

In afară de aceasta, arma veche era de o colosală soliditate, se încărca cu cea maĭ mare înlesnire. Mecanismul eĭ era foarte simplu şi soldatul avea o deplină încredere în ea, ceea-ce nu are în puşca Mannlicher.

Concluzie

Din cele spuse rezultă pînă la evidenţă, că arma, care s'a introdus după stăruinţa generaluluĭ Lahovary, şi pentru care s'a cheltuit milioane — *este absolut defectuoasă, şi că soldatul nu maĭ are în mînă de cît un simplu băţ.*

Desarmarea armateĭ, primejduirea ţăreĭ într'un caz de războiŭ, iată opera omuluĭ pe care în loc să-l împingă la minister, conservatoriĭ ar trebui să-l împingă înaintea consiliuluĭ de războiŭ.

Intr'un număr viitor vom analiza isprăvile aceluiaşĭ om în organizarea manevrelor de astă toamnă.

C. D. Anghel.

ANCHETA NOASTRĂ

MAŞINELE AGRICOLE

Comerţul de maşinĭ agricole a luat la noĭ în ţară, maĭ cu seamă de vre-o cîţĭ-va anĭ încoace, o întindere foarte mare.

Odată cu desvoltarea reţeleĭ de căĭ ferate, cu europenizarea gusturilor populaţieĭ noastre, odată cu desvoltarea tuturor aşezămintelor noastre de cultură saŭ de lux, importul mărfurilor europene a început să se facă pe o scară mare.

Pentru plata acestor munţĭ de mărfurĭ carĭ ne năpădeaŭ din toate părţile, trebuiaŭ sute de milioane pe fie-care an. Toate aceste sume se soldaŭ şi se soldează din singura noastră bogăţie: din agricultură.

Şi de cîţĭ-va anĭ încoace toate cîmpiile aŭ început să fie arate, toate păşunile desfundate, nicĭ chiar drumurile n'aŭ fost cruţate. Dintr'o ţară în care creşterea vitelor prepondera şi poate chiar întrecea cultura pămîntuluĭ, am devenit astă-zĭ o ţară curat producătoare de grîne.

Introducerea maşinilor

O asemenea radicală transformare în producţia ţăreĭ nu se putea realiza numaĭ cu puterea de muncă a braţelor populaţieĭ noastre rurale. Trebuiaŭ maşinĭ multe şi perfecţionate.

Cîţĭ-va proprietarĭ marĭ aŭ început să importe puterĭ nouă de muncă: braţe din Austria şi Bulgaria, şi maşinĭ din Germania, Anglia şi America. Pe urmă alţiĭ i-aŭ imitat.

Noul comerţ de maşinĭ agricole a fost decĭ fundat şi el a prosperat an cu an, pînă ce a ajuns astă-zĭ unul din cele maĭ importante comerţurĭ din capitală.

De unde ne vin maşinile

Din Germania ne vin plugurile cele maĭ bune; din Anglia maşinele cu abur şi din America secerătorile şi maşinele de legat znopĭ.

De la o vreme încoace Austria a început şi ea să ne trimeată puţine maşinĭ agricole, în special vînturătorĭ de Sibiŭ.

Belgia, una din ţările care produce o mare cantitate de maşinĭ de tot felul, nu fabrică maşinĭ agricole din cauză că ferul ţăreĭ acesteia fiind prea sulfuros, e maĭ fragil şi pentru a da unuĭ plug de exemplu, rezistenţa necesară, ar trebui, cu fer din Belgia, să i se dea o dimensiune maĭ mare, adecă să fie maĭ greŭ şi prin urmare maĭ anevoe de purtat pe lanurĭ.

Producţia naţională

Avem şi noĭ o fabrică de maşinĭ, care între altele, fabrică şi maşinĭ agricole Această e fabrica *Lemaître* de pe cheiul Dîmboviţeĭ.

Maĭ mulţĭ comercianţĭ de maşinĭ agricole din capitală mĭ-aŭ afirmat că uzina Lemaître pusă astă-zĭ sub conducerea D-luĭ Tack, fabrică maşinĭ bune care concurează cu succes fabricele streine.

Cu o altă ocazie, într'o altă serie de dărĭ de seamă asupra comerţuluĭ nostru, vom consacra un articol special aceşteĭ importante fabricĭ naţionale.

O bizarerie vamală

Maşinile agricole, cum e şi drept şi necesar, sînt scutite de taxe vamale. *Curelele de transmisiune însă, nu sînt scutite.*

A întrebuinţa maşinĭ fără curele de transmisiune, nu-ĭ cu putinţă. O maşină fără asemenea curele, e ca o armată fără puştĭ.

Această greşală a fost comisă de legiutorĭ din ignoranţă saŭ din confusie.

Sperăm că o asemenea anomalie caraghioasă va fi îndreptată cît maĭ curînd.

Criza agricolă

Prosperarea comerţuluĭ de maşinĭ agricole a fost subit oprită de criza agricolă.

Numărul comercianţilor acesteĭ ramurĭ s'aŭ înmulţit şi se înmulţesc necontenit, căcĭ nevoia maşinilor e maĭ mare din an în an, însă afacerile merg greŭ de tot.

Agricultoriĭ cumpără mereŭ maşinĭ, dar n'aŭ cu ce le plăti.

Un comersant însemnat din capitală mĭ-a afirmat că din ceĭ 200,000 de leĭ pe care i-a băgat în maşinĭ, n'a putut încasa de cît 10,000 de leĭ!

Nicĭ un fel de comerţ nu e maĭ strîns legat de mersul agricultureĭ, prin urmare nicĭ un comerţ n'a putut fi maĭ crud lovit de criza agricolă ca comerţul de maşinĭ agricole. Sînt case vechĭ şi marĭ, care încep să fie strîmtorate în mod serios.

Cinstea agricultorilor

Mi s'a afirmat un lucru demn de remarcat: *agricultoriĭ noştri sînt de o cinste exemplară*. Nu prea aŭ obiceiul să fie exacţĭ cu plata la termen, dar în afară de asta eĭ caută să plătească şi plătesc în mod cinstit.

De doĭ anĭ încoace însă, poliţele aŭ trebuit să fie mereŭ amînate, căcĭ bieţiĭ oamenĭ n'aveaŭ para în pungă.

Deficitul ţăreĭ

Comercianţiĭ de maşinĭ agricole, ca uniĭ carĭ staŭ în raporturĭ strînse şi aproape zilnice cu agricultoriĭ noştri, cunosc foarte bine starea financiară generală a agricultureĭ.

Din pricina împuţinăreĭ exportaţieĭ şi a scădereĭ preţurilor, *încasările agricultorilor noştri aŭ suferit o perdere* **de cincĭ sute de milioane** *în aceştĭ doĭ anĭ de criză.*

E aproape un dezastru.

O piedică serioasă

Chiar dacă n'am avea criză, comerţul de maşinĭ agricole ar fi ameninţat de o oprire, dăunătoare şi luĭ şi agricultureĭ: *lipsa de vite de lucru la noĭ în ţară.*

Căcĭ să nu ne închipuim că maşinile astea merg singure. Ele lucrează bine pămîntul, ajută la sporul şi la economia producţieĭ, însă sînt grele, aŭ nevoie, pentru a fi întrebuinţate cu folos, de vite numeroase şi robuste.

Maşinile agricole, cel puţin la începutul introducereĭ lor, nu înlocuesc vitele de lucru şi nicĭ braţele muncitorilor.

Din contră: Cu cît o ţară întrebuinţează maĭ multe maşinĭ pentru lucrul pămîntuluĭ, cu atît ea are nevoe de vite multe şi bune.

Vitele noastre se împuţinează din pricina lipseĭ de nutreţ şi a proasteĭ îngrijirĭ. Chiar acelea pe care le avem sînt incapabile de-a da puterea de muncă necesară întrebuinţăreĭ maşinilor agricole.

Prosperarea acestuĭ comerţ atîrnă decĭ şi de imulţirea şi îmbunătăţirea vitelor de lucru.

Căile de comunicaţie

Incă o pricină care stînjineşte progresul acestuĭ comerţ e lipsa de bune şi numeroase căĭ de comunicaţie.

Locomotivele grele, treerătorile enorme, nu se pot transporta pe orĭ ce fel de drumurĭ.

Dacă şoselele nu sînt bune, costul transportuluĭ se măreşte şi maşinile se deteriorează, ceea ce face că aceste maşinĭ nu maĭ lucrează în condiţiĭ economice satisfăcătoare.

Proasta calitate a pămînturilor

Maĭ iată încă o pricină care scumpeşte maşinile agricole, şi anume scumpeşte plugurile şi grăpile.

Pămînturile noastre, din pricină că multe din ele sînt joase şi nicĭ unele îngrăşate, sînt tarĭ, rezistente, se desfac în păturĭ grele iar nu în bucăţĭ micĭ şi uşor de pulverizat. In asemenea condiţiĭ şi în aşa pămînturĭ sălbatice, vitele se uzează repede şi plugurile şi grăpile se deteriorează după o scurtă întrebuinţare.

Orĭ-cît de bune ar fi plugurile întrebuinţate în agricultura noastră, după un an de întrebuinţare, ele îşĭ perd o jumătate din valoarea lor.

Prin urmare întrebuinţarea lor vine maĭ scumpă pentru noĭ, faţă de ţările unde pămîntul e bine îngrijit şi îngrăşat.

Monopolul Capitaleĭ

Ca şi comerţul de manufactură, comerţul de maşinĭ agricole, e concentrat în Capitală.

Afară de cîţĭ-va micĭ comercianţĭ din Galaţĭ, Brăila, Craiova şi Roman, ceĭ-l'alţĭ lucrează prin intermediarea caselor marĭ din capitală, singurele care staŭ în raporturĭ directe cu marile fabricĭ din străinătate.

I. Theodorescu.

www.dacoromanica.ro

DE LA PETERSBURG

Marele duce George

Cetinje, 28 Octombre. — Prinţul Nicolae, care va asista în persoană la înmormîntarea luĭ Alexandru III, a plecat la Petersburg însoţit de D. Agiropulo, ministrul Rusieĭ.

Petersburg, 28 Octombre. — Şahul Persieĭ a trimes pentru defunctul Ţar Alexandru, o coroană mare de argint împodobită cu florĭ de porţelan.

In ziua înmormîntăriĭ se va face pomană la 25,000 săracĭ.

Paris. 29 Oct. — Monseniorul Richard archiepiscop de Paris, a ordonat a se face rugăciunĭ Duminică la *Notre Damè*.

Scrisoarea pastorală în această privinţă reaminteşte enciclica Papeĭ relativă la unirea tutulor bisericelor creştine şi adaugă: «Cu toate că dorinţa Papeĭ nu este încă realizată, ne rugăm totuşĭ pentru odihna sufletuluĭ Ţaruluĭ.

Petersburg. 29 Oct. — *Monitorul* anunţă că după sfatul doctorilor, marele duce moştenitor George s'a dus în Caucazia ca să-şĭ continue cura de aer.

SCRISURILE FONCIARE

Intervenţia Creditelor — Creditul fonciar rural — Cotarea scrisurilor în străinătate

Intervenţia creditelor

Adeseorĭ am relevat necesitatea imperioasă ce se impune marilor noastre instituţiunĭ financiare de a interveni pentru a uşura pe cît posibil situaţia critică pe care o străbat toate pieţele noastre şi în special agricultura noastră.

Una din cele maĭ marĭ instituţiĭ, anume Creditul fonciar rural, văzînd criza cea mare şi perzistentă, care pare a lua proporţiĭ din ce în ce maĭ primejdioase. pare a fi hotărît să înceapă o acţiune serioasă peătru îmbunătăţirea situaţieĭ.

Consiliul de direcţiune al Creditului ţine dese întrunirĭ în acest scop şi aproape unanimitatea membrilor săĭ împărtăşeşte opinia de a se cota scrisurile Creditului la bursele străine.

Creditul fonciar rural

Intervenţia Creditului rural este foarte semnificatică. Deşi această instituţie este foarte solidă şi prezintă cea maĭ mare siguranţă de stabilitate, totuşĭ ea însăşĭ pare a fi mult stînjenită în interesele eĭ în urma crizeĭ generale din ţară.

Creditul vede un pericol în faptul, că valoarea pămîntuluĭ scade în mod simţitor, ba chiar şi moşiile cele maĭ marĭ şi maĭ bine exploatate aŭ scăzut foarte din valoarea lor. Ast-fel o moşie din judeţul Romanaţĭ pentru care s'a oferit acum un an şi jumătate 700,000 de leĭ, astă primă-vară 600,000 leĭ, azĭ, acelaş amator, nu oferă de cît 400000 leĭ pentru ea.

Pericolul creditului

In general valoarea moşiilor a scăzut cu aproape 25 la sută.

Pericolul ce ameninţă pe credit prin această depreciare a valoareĭ pămîntuluĭ este următorul:

Creditul avansează împrumuturĭ pînă la mazimum jumătatea valoareĭ pămîntuluĭ, astfel sînt o mulţime de moşiĭ hipotecate la Credit. Valoarea acestor moşiĭ scăzînd, însă cu aproape 25%, Creditul constată azĭ că moşiile sînt hipotecate pînă la treĭ sferturĭ din valoarea actuală a lor. Dată fiind, însă, criza economică criza arendaşilor şi lipsa prea mare de banĭ, în viitor moşiile nu vor putea fi exploatate nicĭ măcar în condiţiunile de pînă acum, căcĭ agricultura reclamă un capital însemnat de exploataţie. Acest capital lipsind azĭ proprietarilor şi arendaşilor, este firesc că agricultura va degresa şi în aceiaşĭ proporţie va scădea şi valoarea pămîntuluĭ. Astfel tendinţa de depreciare a valoareĭ pămîntuluĭ fiind fermă, Creditul se teme că ea va ajunge pînă la 50%.

Cotarea scrisurilor în străinătate

Care ar fi decĭ mijlocul cel maĭ sigur pentru a evita acest pericol?

Creditul rural însăşĭ e convins, că e nevoe să se aducă marĭ capitaluĭ din străinătate, în special din Germania şi Franţa unde baniĭ sînt în abundenţă şi foarte ieftinĭ în cît sînt capitaliştĭ, care nu-şĭ pot plasa capitalurile nicĭ cu 3%.

Şi baniĭ necesarĭ pentru pieţele din ţară s'ar aduce numaĭ prin cotarea scrisurilor fonciare rurale în străinătate, carĭ producînd 5% şi fiind asigurate, mariĭ capitaliştĭ din Germania şi Franţa s'ar grăbi să le cumpere. In privinta asta, Creditul n'a luat încă o hotărîre definitivă, dar după cîte-va zile se vor lua toate măsurile pentru a cota aceste scrisurĭ la Berlin şi Paris.

Inf.

ENRICO CASTELNUOVO

SPOVEDANIA DORETTEI

— Eĭ bravo, signor Anselmo! zise Doretta ieşind întru întîmpinarea nouluĭ venit şi strîngîndu-ĭ mîna. Viĭ tocmaĭ bine. Nicĭ o dată nu mă duc la duhovnic; dar către un prieten vechiŭ al caseĭ, care mă cunoaşte din copilărie, către un om, care maĭ ar putea să-mĭ fie tată...

— Mulţămesc!

— Pentru ce?

— Pentru cuvîntul *maĭ*...

— Intr'un cuvînt — vreaŭ să-mĭ deschid inima către D-ta. D-ta să-mĭ fiĭ duhovnic.

— Vă place să glumiţĭ?

— Ba nu, ba nu, e foarte serios. E cea dintîiŭ rugăminte pe care ţĭ-o fac... Nu trebue să zicĭ nu.

— Dacă credeţĭ că e neapărat de nevoe...

— Aşa cred. Judecă şi D-ta... De două zile abia mă aflu aicĭ în vizită la familia mea şi deja se deschide în potriva mea un proces, după instigaţia Domnuluĭ soţ al meŭ.

— Scumpă Doretto, o întrerupse signor Anselmo, n'am putea oare să luăm lucrurile maĭ în tihnă? N'am putea de pildă să ne aşezăm?

— Să şedem, zise Doretta.

Zis şi făcut. Insă împrejurarea că Doretta şedea acuma, nu potoli de loc focul discursuluĭ eĭ. Precum se vede, tînăra femee era cam vorbăreaţă.

— Ştiĭ aşa dar despre ce e vorba?

— De loc.

— Cum?... O ştiĭ maĭ bine de cît mine! E vorba de micul locotenent Baraldi; oameniĭ zic, că el îmĭ face curte. Eŭ zic eĭ, n'am nimic de obiectat. S'a maĭ pomenit vr'odată asemenea calomnie?— Pentru întîia oară am văzut pe Baraldi acum treĭ lunĭ la contesa Orelli în Florenţa... Adică, contesă nu e Orelli, dar, dacă toţĭ îĭ zic aşa... Eĭ îĭ place insulta asta... la dreptul, nu ştiŭ cine n'ar voi să fie astă-zĭ nobil. chiar camerista mea pretinde că e înrudită cu Peruzzi... Dar să mă întorc la subiectul nostru, pentru că ştiĭ că sînt duşmana de moarte a perifrazelor. Eram aşa dar seara la contesa Orelli. cel mult zece orĭ doĭ-spre-zece mosafirĭ. D-na Orelli iar avea durerĭ de cap... Asta e puterea eĭ: se vaită vecĭnic de durerĭ de cap... Salonul era luminat numaĭ de două lămpĭ Carcelles, una avea o sticlă roşie, alta verde: să fi văzut ce mutre făceaŭ aceste luminĭ. Gazda stătea lîngă lampa cu sticla verde; părea o lămîe verde; iar soră-sa, Derilleri, care stătea lîngă lampa cu sticla roşie, părea o sfeclă. In mijloc se afla o mătuşă; era minunată la vedere: un obraz îĭ era verde, celă-l'alt trandafiriŭ. Da, da, Orelli şi Derilleri sînt două frumuseţĭ coapte, dar n'aŭ renunţat încă la goana după succese. Toată Florenţa ştie că D-na Orelli are relaţiĭ...

— Doretto...

— O, relaţiĭ cu totul platonice. Mă rog D-tale... cu un consilier de la Casaţie. Eĭ, întreb, ce poţĭ face cu un consilier de la Casaţie, chiar dacă s'ar supune în fie-care vară uneĭ cure de apă, cum face acel al Orelloaeĭ? D'apoĭ Derilleri? Oameniĭ sînt răĭ. Cunoştĭ pe bătrînul general Roscio? E chior de ochiul drept şi surd de urechea stîngă. Acesta, zic oameniĭ, e drăguţul eĭ. Ştiĭ cum o numesc pe Derilleri în Florenţa? Spitalul de invalizĭ, pentru-că predecesorul generaluluĭ Roscio se zice că a fost căpitanul în pensie Merilli, acela care a pierdut un picior la San Martino. Despre mătuşă, pare-mi-se, nu se spune nimic răŭ. Dar nicĭ bine. De alt-fel, atîta ar maĭ lipsi... Cu mutra *asta*, cu figura *asta*. Dinainte scîndură de călcat, îţĭ spun. O pedantă, care, dacă nu poate ţinea discursurĭ sunătoare prin societăţĭ, adoarme şi, dacă se poate hotărî odată să tacă fiind trează, face societatea nervoasă prin faptul că, urmînd unuĭ obiceiŭ iritant, îşĭ freacă mereŭ mîinele, par'că s'ar spăla mereŭ cu săpun.

— Dar asta n'are aface cu chestia, Doretto.

— Cum? N'are aface? Din contra, e neapărat necesar. Prin urmare, scurt şi cuprinzător, singura damă tînără şi... frumoasă în salon, eram eŭ; dintre domnĭ ceĭ douĭ pomeniţĭ, consilierul de la Casaţie şi generalul, se îndeletniceaŭ cu cele două surorĭ; nu departe de dînşiĭ stătea un domn, pe care cum am auzit, treĭ faliminte la eursă l-aŭ făcut un milionar; lîngă dînsul şedea un deputat,— din dreapta saŭ din stînga, nu ştiŭ, — orĭ cum nu el a inventat praful de puşcă. pe urmă un literat, Doamne iartă-mă; apoĭ Baraldi şi, în sfîrşit, bărbatul meŭ. Dacă ne exceptezĭ pe Baraldi şi pe mine.., frumoasă societate — nu-ĭ aşa? Căcĭ, să vezĭ, bărbatu-meŭ, e băiat bun, dar, nimenĭ nu poate să-ĭ o iea, e plictisul în persoană. Fireşte, dacă e bărbat însurat şi plictisul pare a fi apanagiul bărbaţilor. Nu da din cap. D-ta signor Anselmo, n-aĭ vot. Ar trebui să fiĭ femee şi măritată,— o septămînă ajunge... Aĭ vedea minunĭ! Un om insurat poate să fie afară din casă omul cel maĭ de spirit, între ceĭ patru păreţĭ aĭ săĭ e prozaic, ursuz, nesuferit. E nemulţămit de toate; fie care lucru îĭ dă prilej să ţie discursurĭ de mustrare, plicticoase ca o beltea şi lungĭ ca ceĭ şapte anĭ sterpĭ. Işĭ ţine femeea de rochie, cînd ea vrea să iasă la plimbare: dar, negreşit, cînd ea ar vrea să remîie acasă, atuncĭ trebue să-i urmeze şi să facă vizite împreună cu dînsul.

Sfîrşitul în No. viitor.

INFORMAŢIUNI

Maĭ mulţĭ creditorĭ aĭ escrocului maior Poenaru, aŭ hotărît să ţie diseară o consfătuire intimă în localul Camereĭ de Comerţ din strada Academieĭ, pentru a lua măsurĭ în interesul asigurăriĭ sumelor datorite de sus numitul escroc.

La această întrunire sînt convocaţĭ toţĭ creditoriĭ cinstituluĭ văr al ministruluĭ de răsboiŭ.

Se semnalează o recondescenţă a holereĭ în Bucovina.

Marţĭ şi Miercurĭ s'aŭ produs cincĭ cazurĭ nouĭ, toate mortale.

In privinţa revocăriĭ D-luĭ V. P. Sassu, primar al oraşuluĭ Brăila, consiliul de miniştri de erĭ, n'a luat încă nicĭ o hotărîre definitivă.

E probabil că Lunĭ se va decide revocarea D-luĭ Sassu.

Suntem rugaţĭ a publica următoarele: D-niĭ licenţiaţĭ, asistenţĭ şi studenţĭ aĭ şcoaleĭ superioare de farmacie sînt cu insistenţă rugaţĭ a se întruni Duminică 30 Octombrie orele 2 p. m., în amfiteatrul Institutuluĭ chimic (Str. Scaune).

D. Al. Lahovary se va întoarce mîine seară de la R.-Vîlceĭ, unde a plecat erĭ.

Un ziar guvernamental află, că archiepiscopul Zardetti din Roma, a fost numit mitropolit şi archiepiscop catolic în Bucureştĭ.

Timpul anunţă, că D. N. Constantinescu din Buzăŭ, implicat în hoţiile săvîrşite de vestitul Cantavara, nu va maĭ fi dat în judecată de oare-ce lucrurile necurate ce i s'aŭ imputat parte s'aŭ prescris şi parte nu cad sub prescripţiunile coduluĭ penal.

Cu alte cuvinte, campania întreprinsă de organele guvernamentale în contra D-luĭ N. Constantinescu în ajunul alegerilor comunale n'a fost de cît o odioasă manoperă electorală.

La tribunalul din Brăila se va înfiinţa în viitorul an budgetar o nouă secţie cu un preşedinte şi douĭ judecătorĭ.

PROCESUL ŢĂRANILOR DIN LEONTINEŞTI

(Corespondenţă specială a *Adevăruluĭ*)

Acuzaţiĭ

Bacăŭ, 27 Oct.

Ierĭ s'a terminat la curtea cu juraţĭ de aci procesul ţăranilor din Leontineştĭ. Acuzaţiĭ eraŭ în număr de 11 şi anume:

Const. Sandu Martin, *consilier comunal*; Const. Vasile Martin; I. Const. Birna; Vasile Beşleagă; Vasile Cosma Ghineţ; Vasile Toma Martin; Nistor Cercel; Alex. Miron; Const. Ichim Munteanu; Const. Gh. Dragomir Ghineţ; Const. Gh. Nistor.

Juraţiĭ. — Apărarea

Se procede la tragerea la sorţĭ a juraţilor, se aleg doĭ juraţĭ suplimentarĭ, de oare-ce preşedintele prevedea că procesul are să dureze mult.

Curtea era compusă din preşedintele Sofian şi membri de şedinţă D-niĭ Buzdugan şi Sfetcovicĭ. Procuror: D. Botez.

Pe banca apărăreĭ eraŭ D-niĭ Sebastian Chirilă, Neagu, Vilner, Talianu, Culoglu (?) şi Delavrancea.

Actul de acuzare; martoriĭ

Se citeşte actul de acuzare; acuzaţiĭ neagă pe rînd faptele imputate lor.

Martorĭ aĭ acuzăreĭ sunt chemaţĭ vre-o *15*, numaĭ primarul singur insistă asupra faptelor şi înşiră maĭ multe nume de săteni despre carĭ zic că l'aŭ lovit.

Ceĭ-l'alţĭ martorĭ, de şi aĭ acuzăreĭ, uniĭ zic că aŭ uitat de atuncea, iar alţiĭ dintre consilierĭ de şi zic că aŭ fost bătuţĭ totuşĭ declară că n'ar putea spune anume de cine. Răspunsul lor la întrebarea cine a luat parte la răscoală, cine a bătut pe consilierĭ era: *tot satul*.

Apărarea chiamă numaĭ 2 martorĭ.

Martoriĭ militarĭ lipsesc.

Rechizitorul

Procurorul începe acuzarea şi zice că nu trebue a se pune nicĭ o greutate pe mărturiile depuse de oare-ce martoriĭ sînt interesaţĭ în cauză; el cere să se citească mărturia locotenentuluĭ Jipa căcĭ, acesta n'are nicĭ un interes. Apără apoĭ administraţia şi justifică purtarea autorităţilor superioare şi a armateĭ.

După o cuvîntare scurtă, forţată, poate contra convingereĭ luĭ, cere condamnarea numaĭ a cincĭ acuzaţĭ, iar pe ceĭ-l'alţĭ îĭ lasă la aprecierea juraţilor de oare-ce nu are probe convingătoare.

Apărarea

D. Sebastian face istoricul răscoaleĭ; expune cauzele eĭ şi arată cum se respectă la ţară autonomia comunală; zice că de şi taxele impuse nu atingeaŭ pentru un moment pe ţăranĭ într'un mod aşa de împovărător, totuşĭ era un început de a înlesni primarilor următorĭ impunerea de taxe noĭ, apoĭ susţine că calamitatea aceasta a luat naştere şi din cauză că taxele pentru comunele urbane şi rurale aŭ fost publicate în acelaşĭ număr din *Monitor*. La sfîrşit cere un verdict de achitare.

Apoĭ luă cuvîntul D. Delavrancea.

D-sa zice că juraţiĭ sînt chemaţĭ a deslega o *problemă socială*. S'a făcut o acuzaţie stupidă ţăranilor că sînt sălbaticĭ. Adevăraţiĭ responsabilĭ sînt conducătorĭ pretinşĭ aĭ acestuĭ popor care s'aŭ presintat pe rînd la cîrma ţăriĭ şi şi-aŭ făcut o fală din a ţinea în ignoranţă pe aceştĭ iloţĭ şi a ĭ exploata; iar cînd eĭ de desperare îndrăsnesc să strige, atuncĭ li-se astupă gura cu gloanţe, şi noĭ *delicaţiĭ*, sub scutul baionetelor, îĭ tratăm de sălbaticĭ şi criminalĭ. Nu sălbătăcia dar sărăcia cumplită unită cu ignoranţa şi naivitatea i-a condus la aceste hotărîrĭ funeste. Ţăranul condus numaĭ de bunul luĭ simţ şi simpla luĭ judecată n'are de ce se face pe socoteala luĭ, el nu pricepe legile fabricate de surtucarĭ, pentru el sînt moarte. Zice că între pătura conducătoare şi ţăran e o prostie, comun aŭ numaĭ limba pe care cea dintîiŭ de multe orĭ a perdut'o. Intreabă ce sînt libertăţile pentru ţăran? Arată cum privilegiile orăşenilor sînt capete de acuzaţiĭ pentru ţăranĭ. Face o comparaţie între mişcarea capitaleĭ în contra legeĭ maximuluĭ şi între aceea a Leontineştilor. Atrage atenţia juraţilor că verdictul lor cu da saŭ nu, va micşora saŭ mări prăpastia. va arăta că există un singur popor în ţară cu aceleaşĭ drepturĭ saŭ două popoare deosebite, unul stăpîn şi altul stăpînit.

După această tratare generală a chestieĭ trece la răscoala din Leontineştĭ.

Arată în colorile cele maĭ viĭ, în toată goliciunea lor mizeriile ce le-aŭ îndurat ţăraniĭ. Povesteşte în ce mod ţăranul numit Lăcatuş a fost împuşcat de Jipa pentru că se opunea a i-se rupe gardul şi a-l lăsa să treacă cu soldaţiĭ prin grădina sa. Energia, exclamă Delavrancea nu sălbătăcia l'a făcut să se opună, să uite că iel e singur în faţa unuĭ pluton de soldaţĭ.»

Descrie cum o femee cu copilaşul în braţe stînd pe prispa caseĭ eĭ a fost împuşcată. Arată cum femeile după ce li-se smulgeaŭ copiiĭ de la sîn eraŭ maltratate în modul cel maĭ sălbatic. Şi în loc să se dea în judecată adevăraţiĭ vinovaţĭ, se aduc înaintea juraţilor nişte oamenĭ nevinovaţĭ asupra cărora chiar procurorul nu poate stabili nimic.

Cred, D-lor juraţĭ — termină D. Delavrancea, — că vă veţĭ grăbi a da cît maĭ iute un verdict de achitare acestor oamenĭ care aşteaptă de atîta vreme dreptate, care doresc să-şĭ vadă cîmpurile goale să-şĭ sărute copiiĭ flămînzĭ şi să-şĭ mîngăe cu venirea lor, soţiile şi rudele, carĭ aŭ desperat de suferinţele ce eĭ le-aŭ îndurat.

Mulţĭ din acuzaţĭ plîngeaŭ tot timpul cît a vorbit D. Delavrancea. Chiar şi uniĭ dintre juraţĭ aŭ fost adînc emoţionaţĭ.

Verdictul

După o scurtă deliberare juraţiĭ aduc un verdict de achitare pentru toţĭ.

Savi.

Inmormîntarea Ţaruluĭ

Petersburg, 28 Octombrie. — *Monitorul* publică o telegramă din Belbek, în apropiere de Sevastopol, cu data de ierĭ 4 după ameazĭ în care se spune că încrucişătorul *Pamiat Markovaia* a sosit împreună cu corpul Ţaruluĭ Alexandru şi s'a oprit la cheul căeĭ-ferate. In acelaşĭ timp aŭ sosit Ţarul, Ţarina, marele duce moştenitor, ceĭ-l'alţĭ marĭ ducĭ şi marile ducese.

După scurte rugăciunĭ, corpul luĭ Alexandru a fost depus în vagon şi pornit la Moscova. Un al doilea tren a urmat, în care se aflaŭ Ţarul, Ţarina şi ceĭ-l'alţĭ prinţĭ.

ŞTIRI MARUNTE

Logodnă. — Aflăm că Dr. Jacques Popper medic-dentist care acum de curînd a trecut cu mare succes examenul de libera practică, s'a logodit cu Domnişoara Rachella Marcus, fiica D-luĭ Saniel Marcus, inspector al Regieĭ tutunurilor în Smyrna.

* * *

Dar.—Princesa Maria Al. Cuza din Ruginoasa a dăruit cărţile necesare de şcoală la 100 de elevĭ din acea comună.

* * *

Toţĭ pictoriĭ carĭ aŭ luat parte la concursul pentru ocuparea catedreĭ de desemn de la şcoala de bele-arte din Iaşĭ, vor cere ministruluĭ instrucţieĭ casarea concursuluĭ, de oare-ce D. Al. Odobescu, unul din membriĭ juriuluĭ examinator ĭ-a strîns prea mult la proba de desemn, aşezînd modelul în umbră, aşa că n'aŭ putut toţĭ să desemneze în condiţiunĭ egale şi bune.

* * *

Agent de publicitate. — D. Is. Stern, agent de publicitate, s'a întors din străinătate unde fusese pentru afacerĭ, şi cu începere de azĭ şi-a reluat ocupaţiile.

FOIŢA ZIARULUĬ *ADEVARUL*

4

ALEXANDRU PUŞKIN

VISCOLUL

Am spus maĭ sus, că Maria, cu toată nepăsarea eĭ, era înconjurată de admiratorĭ, ca şi maĭ înainte. Dar toţĭ fură siliţĭ să se retragă, cînd apăru la curtea moşieĭ căpitanul de husarĭ Burmin, rănit, cu ordinul sfîntuluĭ George la butonieră şi cu o «paloare interesantă», cum susţineaŭ damele de acolo. El era cam de vre-o două-zecĭ şi şease de anĭ. Ieşise din armată şi se întorsele la moşiile sale, care eraŭ vecine cu ale Marieĭ Gavrilovna. Maria îl prefera în chip vădit. De obiceiŭ pierdută în gîndurĭ triste, ea se înveselea faţă cu dînsul. Nu se poate spune că cocheta cu dînsul; dar dacă un poet ar fi văzut-o, ar fi zis:

«Se amor non è, che dunque?»

Burmin era, într'adevăr, un tînăr foarte plăcut. El avea tocmaĭ ceea ce place tuturor femeilor: un amestec de tact şi bună creştere. — Om fără nicĭ o pretenţie şi totuşĭ cu o mică tendinţă de a zeflemisi.

Purtarea luĭ faţă cu Maria era simplă şi sinceră; dar orĭ ce ar fi zis şi făcut ea, sufletul luĭ o urmărea. Manierele luĭ eraŭ modeste şi plăcute, dar faima spunea, că el fusese altă dată un mare pierde vară; însă asta nu putea să-ĭ strice în ochiĭ Marieĭ, care ca toate damele tinere — era vecĭnic gata să-ĭ ierte toate isprăvile, care dovedeaŭ un caracter îndrăzneţ şi focos.

Dar maĭ mult de cît toate astea, maĭ mult de cît duioşia luĭ, maĭ mult de cît vorba-ĭ plăcută, maĭ mult de cît «paloarea interesantă», maĭ mult de cît braţu-ĭ sfărîmat, — maĭ mult de cît toate astea, poveştile tînăruluĭ husar îĭ aţîţa curiositatea şi fantazia. Ea n'avea încotro, trebuia să mărturisească, că el e foarte amorezat de dînsa; poate că şi el cu pătrunderea şi experienţa sa, observase de mult că ea-l preferă tuturor.

Cum se făcea atuncĭ, că el nu-ĭ căzuse încă la picioare şi ea nu-ĭ auzise încă declaraţia? Ce-l oprea? Să fi fost sfială, care, ce-ĭ dreptul, e vecĭnic nedespărţită de dragostea adevărată? Să fi fost mîndria, saŭ cochetăria unuĭ peţitor şiret? Toate astea eraŭ pentru dînsa o enigmă.

După ce-şĭ spărsese multă vreme capul cu asta, ajunse în sfîrşit la încheerea, că numaĭ sfiala e singura pricină şi de aceia şĭ propuse, să-l încurajeze printr'o atenţie şi maĭ mare şi, la nevoe, chiar prin duioşie.

Ea pregăti o deslegare cu totul neaşteptată şi aştepta cu nerăbdare clipa uneĭ declaraţiĭ romantice.

Un secret, orĭ de ce fel ar fi, apasă tot-d'a-una greŭ o inimă femeiască. Tactica Marieĭ avu succesul dorit: cel puţin Burmin căzu într'o aşa melancolie şi ochiĭ luĭ negri căutaŭ cu atîta foc la dînsa, în cît se părea că sosise momentul hotărîtor. Veciniĭ vorbeaŭ acuma de nuntă ca de un lucru hotărît şi buna Prascovia Petrovna se bucura mult, că fiică-sa găsise în sfîrşit un mire vrednic.

O dată bătrîna şedea în odaia sa şi-şĭ făcea cărţile pentru o *grand passience*, cînd intră Burmin şi întrebă îndată de Maria.

— E în grădină, fu răspunsul. Du-te la dînsa, eŭ te aştept aicĭ.

Burmin se duse, iar bătrîna îşĭ făcu cruce şi zise:

— Să dea Dumnezeŭ ca lucrul să se hotărască astăzĭ.

Burmin găsi pe Maria lîngă lac, sub o salcie, cu o carte în mînă, cu o rochie albă — o adevărată eroină de roman! După ce schimbară cele dintîiŭ vorbe de politeţă obicĭnuită, Maria Gavrilovna făcu cu intenţie o pauză, din care pricină se mări sfiala reciprocă, de care poate numaĭ o declaraţie neaşteptată şi hotărîtă putea să-ĭ scape. Şi aşa se şi întîmplă: Simţind că situaţia sa e critică, Burmin declară, că de mult căuta un prilej pentru a-şĭ deschide inima către dînsa şi de aceea o roagă să-ĭ dea ascultare cincĭ minute.

Maria închise cartea şi, în semn că consimte, lăsă ochiĭ în jos.

— Te iubesc, zise Burmin, te iubesc cu patimă...

Maria se roşi şi plecă şi maĭ jos capul.

— A fost o imprudenţă din partea mea, că m'am lăsat în voia obiceiuluĭ, a dulceluĭ obiceiŭ de a te vedea, de a te auzi în toate zilele...

Maria-şĭ aduse aminte de întîia scrisoare a luĭ St. Preux.

— Acuma e prea tîrziŭ ca să mă maĭ revolt în potriva soarteĭ; amintirea D-tale, amintirea chipuluĭ D-tale scump şi neuĭtat, va fi de azĭ înainte bucuria şi durerea vieţeĭ mele; dar maĭ am de îndeplinit o datorie grea — trebue să-ţĭ destăinuesc secretul groaznic, care pune între noĭ o barieră de netrecut...

— Bariera aceasta a existat mereŭ, îl întrerupse Maria cu vioiciune, eŭ n'am putut să ajung femeea D-tale nicĭ o dată — —.

— Ştiŭ, răspunse el înnăbuşit; ştiŭ că aĭ iubit o dată; dar mortea, un doliŭ de treĭ anĭ. . . — scumpa, buna mea Maria, nu-mĭ luă cea din urmă mîngăere: gîndul că aĭ fi fost gata să mă facĭ cu totul fericit, dacă...

— Tacĭ, pentru numele luĭ D-zeŭ, tacĭ! Mă chinueştĭ!...

— Ah, da, ştiŭ, simt că aĭ fi fost a mea, dar... dar eŭ sînt fiinţa cea maĭ nenorocită de pe pămînt. . . sînt căsătorit!

Maria îl privi uimită.

— Sînt însurat, repetă Burmin, sînt însurat de patru anĭ şi nu ştiŭ cine mi-e femeea, unde se află şi dacă o voiŭ maĭ vedea vre-o dată?

— Ce spuĭ? strigă Maria. Ciudat lucru! Urmează, te rog, eŭ îţĭ voiŭ povesti maĭ tîrziŭ — dar te conjur urmează!

— Pe la începutul anuluĭ 1812, zise Burmin, mă duceam grăbit la Vilna, unde era regimentul meŭ în garnizoană. Cînd ajunseĭ seara tîrziŭ la o staţie, poruncii să mi se pue îndată caiĭ, dar se ridică un viscol şi şeful staţieĭ şi vizitiiĭ mă sfătuiră să maĭ aştept; eŭ ascultaĭ de sfatul lor; dar o nelinişte neesplicată mă apucă; mi-se părea că ceva mă împinge înainte. In vremea asta viscolul îşĭ făcea de urît; dar eŭ nu mă maĭ putuĭ stăpîni şi poruncii să se pue caiĭ şi pornii cu tot viscolul.

«Vizitiuluĭ îĭ veni în minte să treacă rîul, ceea ce scurta drumul cu treĭ verste. Dar, fiind-că malul era înnămeţit, vizitiul pierdu drumul şi aşa ne trezirăm de o-dată într'un loc necunoscut.

(Va urma).

www.dacoromanica.ro

BURSA DE BUCURESTI

Cursul de la 28 (9) Octombrie

5% Renta r. p.	99 3/4	Acţ. B. Agricole	125
5% Renta am.	96 1/8	Dacia-Romînia	357
5% „ (92–93)	97 1/4	Naţionala	378
4% „ am.	84 3/4	Patria	105
6% Oblig. rur.	100 2/4	Construcţiĭ	110
Pensiuni	272	**SCHIMB**	
5% Obl. c. Buc.	85	Londra	25.37 1/2, 35
5 „ (1890)	86 5/8	Paris	100.90.85
5% Fonc. rur.	87 5/8	Viena	204 1/4, 04
6% „ urb.	99	Berlin	124.45.40
5% „ „	82	Belgia	100.10
5% „ „ Iaşĭ	74 1/4	Scont B. a.	6
6% Obl. bazalt	97	Avans. „ v.	7
Banca Naţ.	1450	„ C. dep.	7 1/2

RĂSBOIUL CHINO-JAPONEZ

Londra, 28 Oct.—*Agenţia Reuter* află din Şanghaĭ că după ultimele ştirĭ din Manciuria, trupele chinezeştĭ s'aŭ retras în munţĭ unde suferă de frig şi de foame.

Armata japoneză se află la mijlocul drumuluĭ între Myore şi Mukden, la Fung-Whang-Hang. Ea este urmărită de chinejĭ.

Port Arthur este apărat de 15.000 de chinejĭ, cea maĭ mare parte recruţĭ. La Şanghaĭ se crede că Port Arthur nu va putea resista multă vreme.

Londra, 28 Oct.—Se telegrafiază din Paris *Agenţieĭ Reuter* că D. Hanotaux a declarat ministruluĭ Chineĭ că nu poate să-ĭ dea un răspuns hotărîtor în privinţa intervenţieĭ puterilor; însă îl poate încredinţa de toată buna-voinţa Franciei, care se va înţelege cu cele-l'alte puterĭ.

Se crede că un schimb de vederĭ se petrece acum între puterile interesate, relativ la măsurile de luat pentru a aduce pacea între China şi Japonia.

ŞTIRI COMERCIALE

Tribunalul comercial de Ilfov a amînat pentru Noembrie cererea de a se declara în stare de faliment firma *Jean Bosche*.

DIN BOTOŞANI

(Corespondenţă particulară a *Adevăruluĭ*)

Consiliul judeţean. — Armonie municipală

Consiliul nostru judeţian există încă din timpul vernescanilor. Fostul prefect Gr. Sturza a învîrtit aşa lucrurile în cît a putut-o scoate la capăt fără să aibă cea maĭ mică neînţelegere cu consilieriĭ. Actualul ispravnic însă, bizuindu-se pe reuşita de la comună, a găsit prilejul a se cotorosi cu orĭ ce preţ de cuiul străin Enacovicĭ.

Complectîndu-se prin alegerĭ numărul de 5 consilierĭ, D. prefect Boldur cerea să se procează la alegerea preşedintelui, iar D. Enacovicĭ în baza regulamentuluĭ voia maĭ întîĭ să se facă validarea noilor aleşĭ şi pe urmă să se proceadă la alegerea preşedintelui consiliuluĭ judeţean.

Ivindu-se de aci neînţelegerĭ, D. Enacovicĭ a sfătuit pe partisaniĭ săĭ să nu vie pe la consiliu; de altă parte prefectul a cerut conuluĭ Lascar să disolve rămăşiţa vechiuluĭ consiliŭ şi să proceadă la o nouă alegere.

Armonie municipală

Intr'una din ultimele şedinţe *solemne* ale consiliuluĭ comunal, un membru influent a atacat pe inginerul comuneĭ într'un chip foarte violent.

După ce şi-a sfîrşit această săpuneală, un alt consilier comunal, rudă cu inginerul, fiind indignat la culme de purtarea necuviincioasă a colegului săŭ, se scoală înfuriat şi începe un clasic discurs catilinar cu următoarele cuvinte:

«Pînă cînd, D-le primar, vom răbda în mijlocul nostru pe acest porc şi măgar; pînă cînd pe acest imoral îl vom îngădui să ne batjocorească şi să ne murdărească cu balele sale; pînă cînd în fine acest om ce nu roşeşte nicĭ o dată de faptele sale scandaloase va îndrăzni să se atingă de cetăţeniĭ ceĭ maĭ oneştĭ, de funcţionariĭ ceĭ maĭ valoroşĭ şi integri?

«Dar bine, tu nenorocitule, cum îndrăzneştĭ astăzĭ să viĭ în faţa noastră cu aceste calomniĭ, cînd aĭ atîtea păcate pe capul tăŭ, cînd sufletul ţi-e încărcat de cele maĭ odioase crime, cînd ştiĭ că te am prins într'o noapte la bucătăreasa mea şi am aruncat după tine c'o strachină cu curechĭ!»

In urma acesteĭ elocuente peroraţiunĭ se zice că D. primar pe deplin satisfăcut de înflăcăratele discursurĭ ce s'aŭ pronunţat la această şedinţă, a invitat pe toţĭ membriĭ consiliuluĭ la cafea şi ceaĭ pentru ca faimoasa discuţie contradictorie să se poată urma în cea maĭ perfectă ordine.

Autent.

EDIŢIA A TREIA

ULTIME INFORMAŢIUNI

Bătaia în şcoală

De maĭ multe orĭ am primit şi am publicat plîngerĭ împotriva unuĭ profesor bătăuş din Ploeştĭ, numit A. Şuluţ, fără ca să se fi luat pînă acum vr'o măsură nicĭ contra luĭ nicĭ contra altora cu aceleaşi obiceiurĭ. Astă-zĭ ni se denunţă un noŭ caz, foarte grav, în sarcina aceluiaşi Şuluţ:

In una din zilele trecute Şuluţ ieşind din clasă, băeţiĭ, ca de obiceiŭ, încep să facă gălăgie. Şuluţ, furios, se întoarce şi se răsteşte la băiatul care se afla maĭ aproape de uşă întrebîndu-l cine a făcut sgomot. Băiatul răspunde că nu ştie. Atuncĭ Şuluţ se repede la dînsul şi-l loveşte ca un sălbatec cu o vargă peste cap, peste obraz, unde nimerea. Varga rupîndu-se, profesorul bătăuş continuă a lovi pe nenorocitul elev cu pumniĭ, cu picioarele, pînă cînd victima leşină. Băeţiĭ ceĭ l'alţĭ, îngroziţĭ, plîngeaŭ. Şuluţ însuşĭ speriat la urmă de ce făcuse, a alergat să aducă apă şi stropind pe faţă pe nenorocitul băiat, după cît-va timp a reuşit să-l readucă la simţirĭ.

Părinţiĭ băiatuluĭ aŭ scos un certificat medical prin care se constată că nenorocitul băiat era plin de vînătăĭ şi de umflăturĭ peste tot corpul şi bolnav de frigurĭ,— dar nu maĭ cutează nicĭ eĭ să reclame, de oare-ce să tem că fiul lor va fi pe urmă şi maĭ mult persecutat de profesorĭ.

Acesta e numaĭ un caz din multe, căcĭ atît Şuluţ cît şi alţĭ cîţi-va profesorĭ de la liceul din Ploeştĭ practică bătaia în şcoală ca sistem. Ce fac D-niĭ inspectorĭ aĭ învăţămîntuluĭ?

Sîntem informaţĭ din sorginte oficială, că în viitorul budget al ministeruluĭ cultelor se va prevede o sumă de 15,000 leĭ, drept leafă anuală pentru viitorul mitropolit catolic.

Aceasta în urma stăruinţelor Regeluĭ.

Afacerea Lahovary

Se zice că una din scrisorile adresate din Paris D-luĭ V. A. Urechiă, în afacerea Lahovary, ar fi iscălită de D. **Flourens**, *fost ministru de externe şi unul din ceĭ maĭ ferventĭ filo romînĭ.*

Dăm ştirea sub toată rezerva.

Generalul Poenaru a plecat azĭ dimineaţa la Sinaia, fiind chemat telegrafic de către Rege.

Ministrul de răsboiŭ a fost chemat pentru a da explicaţiĭ în privinţa escrocheriilor văruluĭ săŭ.

Pe la Piticu, de la Tîrgul-Jiu în sus, drumurile sunt ţinute de hoţĭ carĭ aŭ atacat pe maĭ mulţĭ călătorĭ.

Avis autorităţilor.

Institutul anatomic din Iaşĭ pentru a căruĭ clădire s'a întrebuinţat cincĭ anĭ, s'a terminat în fine. S'a lucrat şi ziua şi noaptea la lumina electrică.

D. colonel Mihail Capşa, prefectul poliţieĭ Capitaleĭ, a terminat deja proiectul de reorganizare a poliţieĭ Capitaleĭ.

Inaintînd acest proiect D-luĭ Lascar Catargiu, D. Capşa va cere prin un raport confidenţial premenirea radicală a personaluluĭ poliţieĭ, indicînd chiar pe comisariĭ şi funcţionariĭ poliţieneştĭ carĭ ar trebui să fie înlocuiţĭ.

D. Sărăţeanu, judecător de instrucţie, însărcinat cu instrucţia escrocheriilor maioruluĭ Poenaru, primeşte zilnic nouĭ denunţărĭ în contra maioruluĭ, ceea-ce face ca instrucţia să se prelungească încă aproape două săptămînĭ.

In privinţa urmăririĭ maioruluĭ nu se ştie nimic pînă acum. Sigur e însă, că nu s'a îmbarcat nicĭ la Hamburg nicĭ la Anvers pentru America. Urmele i s'aŭ pierdut în Budapesta, ceea-ce face să se presupună, că s'a refugiat în vr'o localitate din Transilvania.

Adevărul literar de mîine, 31 Octombre coprinde sumarul următor:

Enciclopedie de *Anton Bacalbaşu*.

Ziua Morţilor (poezie) de *D. D. Anghel*.

Galeria literară (Anonimul de la Blaj) de *Zig*.

Note false de *Cr.*

Alte poezii de *Inot*.

Cultura oficială (Moralescu la Universitate) de *Circiob*.

Din viaţa militară (O boală incurabilă) de *A. B.*

Duminica de *Traian Dumitrescu*.

Ştirĭ literare.

Partea politică:

SITUAŢIA GUVERNULUI: *Scandalul Poenaru. — Supărarea Regeluĭ.—Generalul Manu.—Inaintările în armată.—Cestiunea naţională.—Demisiunea D-luĭ Marghiloman.*

Ilustraţiĭ:

La locul crimeĭ

şi

DIN VIAŢA MILITARĂ

Pentru şcoala normală de institutorĭ indigenĭ de la Constanţa, s'aŭ întocmit planurile. Faţadele lucrate în stil maur, în nota locală, sînt de-o frumuseţe uimitoare.

Deficitul şi «Timpul»

Arătam deunăzĭ că pe luna August diferinţa între încasările de pe cele cincĭ lunĭ ale nouluĭ an bugetar aŭ ajuns să fie cu 5.852.779 leĭ maĭ micĭ ca cifra corespondentă din anul trecut şi că numaĭ în curs de o lună diferinţa aceasta s'a mărit cu peste 3 milioane.

La aceasta *Timpul* ne răspunde că cifrele acestea n'aŭ de cît o valoare comparativă, fără a prezinta pentru buget interesul unuĭ plus saŭ minus.—Eĭ cum? Cînd încasările pe cincĭ lunĭ sînt în minus faţă cu cele de an cu 6 milioane, oare aceasta nu înseamnă că mergem la deficit? Dar ne zice *Timpul* nu uitaţĭ că rezultatul final al încasărilor anuluĭ trecut a **fost un spor de 16 milioane.**

Aşa e, dar nu uitaţĭ nicĭ D. V. *că evaluările bugetare pe noul an întrec pe cele de an cu 13.560.000 leĭ.*

Sîntem dar îndreptăţiţĭ să neglijăm încasările pe cele 6 lunĭ suplimentare de la Aprilie la August, care în mare parte aŭ dat anul trecut sporul de care vorbeşte *Timpul* şi să luăm de bună, comparaţia lunilor normale din acest an cu cele de anul trecut. Or aceasta ne duce drept la deficit. Cînd numaĭ pentru 5 lunĭ comparaţia aceasta dă un minus de 6 milioane, sîntem în tot dreptul să prevedem după 12 lunĭ un deficit enorm şi un crack final.

De cît să se dea după deget, şi să se laude că nu se tem de deficite, închizînd ochiĭ spre a nu-l vedea, maĭ bine ar face confraţiĭ, să ciară împreună cu noĭ economiĭ şi iarăşĭ economiĭ pentru a scăpa din greul impas în care ne aflăm.

D. Al. Farra a refuzat să primească postul de director general al penitenciarelor.

D. Teodoru, prefectul judeţuluĭ Buzăŭ, s'a plîns azĭ D-luĭ Lascar Catargiu de mizeriile ce-ĭ fac în administraţia judeţuluĭ săŭ atît liberaliĭ, cît maĭ ales conservatoriĭ disidenţĭ în cap cu deputaţiĭ Georgescu şi Picleanu.

In acelaşĭ timp D. Teodoru a cerut să fie permutat în alt post.

Studenţiĭ sînt convocaţĭ pentru diseară la orele 8 la o întrunire intimă în localul societăţeĭ *Unirea* pentru alegerea nouluĭ comitet naţional şi pentru a discuta redactarea şi prezentarea unuĭ memoriŭ la Cameră asupra brutalităţilor de la 14 Septembre.

Se ştie de toată lumea că D. Sc. Arion are o bursă pentru a studia Economia politică în străinătate. Cursurile s'aŭ început de mult şi d-sa n'a plecat să le urmeze.

Ni se maĭ spune că D. Arion va maĭ sta în ţară ca să se presinte la concursul de la Iaşĭ pentru catedra de Economie politică de la Facultatea din Bucureştĭ, sperînd că D. ministru va putea influenţa asupra profesorilor din Iaşĭ ca să nu maĭ examineze pe candidaţĭ din Dreptul roman şi civil.

Ast-fel fiind, se pune întrebarea: maĭ poate primi D. Arion bursa acordată? Continuînd a i se servi nu se comite un adevărat abuz?

Ziarul Romînul *şi-a încetat apariţia. Iată scrisoarea pe care ne-o adresează D Vintilă Rosetti:*

Interese de familie oprindu-mă a maĭ păstra direcţiunea *Romînuluĭ*, sînt nevoit a încredinţa această sarcină unuĭ comitet.

Pînă la constituirea sa definitivă, *Romînul* va fi înlocuit printr'o revistă ce se va servi abonaţilor săĭ, pînă la finele abonamentuluĭ lor.

Aducînd aceasta la cunoştinţa abonaţilor noştri, le exprim sincerile mele mulţumirĭ, pentru concursul ce mĭ-aŭ dat pînă azĭ.

Directorele «Romînuluĭ»
Vintilă C. A. Rosetti.

Ziarele vieneze anunţă că în comisia economică a Camereĭ austriace s'a hotărît, faţă cu petiţia privitoare la redeschiderea graniţelor pentru vitele romîne, să se propună Camereĭ rînduirea uneĭ anchete asupra chestiuneĭ acesteia.

LICITAŢIUNI

In ziua de 18 Noembrie 1894, se va ţine licitaţie în pretoriul şcoaleĭ normale din Galaţi, pentru darea în antreprindere a confecţionăreĭ de îmbrăcăminte necesară elevilor din acea şcoală pe timpul ierneĭ.

— In ziua de 11 Noembrie 1894, se va ţine licitaţie la Ministerul lucrărilor publice pentru darea în întreprinderea fondaţiunilor poduluĭ pesteriul Jiu la Breasla.

Valoarea de pe devis, este de leĭ 240.000

— In ziua de 2 Noembrie 1894, se va ţine licitaţie în cancelaria regimentuluĭ Vîlcea No. 2 pentru darea în antreprisă a carneĭ necesare regimentuluĭ timp de un an.

— In ziua de 7 Noembre 1894, se va ţine licitaţiune publică în sala primărieĭ din oraşul Craiova, pentru construirea unuĭ local pe locul bisericeĭ S-tu Mina.

— In ziua de 22 Noembre a. c. se va ţine licitaţie, în camera primărieĭ Galaţĭ, pentru arendarea moşieĭ Şendrenĭ saŭ Sardaru din plasa Siret pe un peoiod de 5 anĭ.

ŞTIRI TEATRALE

Stabilimentul Hugo. Sîmbătă 29 Octombre st. v. 1894 *Redeschiderea* cu Trupă Nouă.

Debutul: D-şoareĭ Kanjarowa din Paris, al D-luĭ şi D-neĭ Deroches-Bianca duetiştĭ Francezĭ, al D-relor Jane Daras, Lucy Florent, Pascaly; miss Lucie Kolzowa cu cîinĭ dresaţĭ; Brothers Schmit, negri excentricĭ; Surorile Margot, dansurĭ şi balet.

In fie-care seară represintaţie cu program schimbat.

ULTIME TELEGRAME

Petersburg, 28 Octombrie. — Cuirasatul *Petru Pacoloioski* a fost lansat azĭ dimineaţă în prezenţa geranţilor ministeruluĭ marineĭ.

Oficială. S'a declarat holera ca stinsă în ţinuturile Livona şi Petersburg.

New-York, 28 Octombrie. — După ultimele ştirĭ, majoritatea republicană a Camereĭ se va urca pînă la 100.

Copenhaga, 28 Octombrie. — Portul franc Copenhaga a fost inaugurat azĭ dimineaţă. Inaugurarea n'a fost solemnă din cauza morţiĭ Ţaruluĭ.

LA TOATE SEZOANELE

MARELE
şi
VASTUL MAGAZIN

No. 27 CALEA VICTORIEI No. 27

(alăturĭ cu poliţia)

Anunţăm sosirea şi punerea la dispoziţia onorabileĭ clientele mărfurile ce zilnic sosesc cu preţurĭ nemaĭ auzite de eftine precum: **Mătăsurĭ, Lenajurĭ, Şeviotturĭ, Pluşurĭ, Catifele, Postăvurĭ, Stofe de mobile Portiere, Covoare, Ciorapĭ** *de lînă şi fildicos.* **Flanele, Corsete şi Mănuşĭ glase** fie pentru dame şi cavalerĭ, unicul preţ leĭ **2.50** *perechia.*

Pe lîngă aceste mărfurĭ se găsesc un mare depoŭ de **încălţăminte** pentru bărbaţĭ, dame şi copiĭ şi anume:

Ghete pentru dame de chevro fine şi foarte solide preţurĭ ne maĭ auzite pînă astă-zĭ, Leĭ **12.95**.

De piele de glass foarte frumoasă Leĭ **9.50**.

Pantofĭ pentru dame începînd de la Leĭ **5** în sus.

Ghete *pentru bărbaţĭ*, de vax, fine şi solide, Leĭ **11.95**

De altă piele tot frumoasă şi solidă, Leĭ **10.50**

Ghete de lac pentru bărbaţĭ, preţul unic de eftin, Leĭ **12.95**.

Pantofĭ foarte eleganţĭ de lac pentru bărbaţĭ Leĭ **11.50**.

CALEA VICTORIEI, 27

alăturĭ cu poliţia

LA TOATE SEZOANELE

IMPRESIUNI versurĭ, de *Elisabeta M. Z. Ionescu.* Se află de vînzare la toate librăriile în capitală precum şi în principalele librăriĭ din ţară. **Preţul 3 leĭ.**

BLANARIA AMERICANA

28, Calea Victorieĭ, 28

vis-à-vis c poliţie

MARE ASORTIMENT SPECIAL DE BLANARII

confecţionată şi neconfecţionată

SOSITE ACUMA

de

CALITATE SUPERIOARĂ

cu

— preţurĭ fabulos de eftine —

Atelierul nostru efectuează ori ce comandă prompt. (3. 2 z p. 3).

DE ARENDAT chiar de acum, moşia **RAŞI**. din Ialomiţa întindere 3800 pogoane; a se adresa la **N. N. TURNESCU 15, strada Domniţeĭ.**

LEI 3600 anual poate cîştiga orĭ-ce persoană fără nicĭ un capital ocupîndu-se în orele libere de o agentură serioasă. Scrisorĭ francate a adresa sub **«3600» Avram Bembasa** *Strada* **Sft. Ion Noŭ, 44, Bucureştĭ.**

DE VANZARE La 29 corent se va vinde prin licitaţie de către D, A. Jaques, o pereche de case situate pe calea Dorobanţilor No. 52 avînd treĭ faţade din care una de 125 metre dînd spre Strada Dionisie, a doua de 82 metre cu faţada în spre Calea Dorobanţilor iar a treia formînd şi rondu Colţuluĭ de 30 metri.

Vînzarea fiind silită se poate cumpăra în condiţiunii foarte avantagioase.

N. B. Această casă este hipotecată în primul rang la credit.

NOUA LOTERIE

Pentru complectarea Bisericeĭ şi şcoaleĭ Evanghelice din Brăila, fiind bilete puţine se va trage negreşit în ziua de 6 Noembre a. c., în localul Primărieĭ. Numaĭ cu 1 leŭ se poate cîştiga 4,000 leĭ saŭ unul din cele-l'alte 49 cîştigurĭ maĭ micĭ.— Biletele se găsesc de vînzare în Bucureştĭ, la d. R. Marcu, casa de schimb, hotel Continental, vis-a-vis de Teatru Naţional.

Pentru societăţĭ şi revînzătorĭ care vor să cumpere o sumă de cel puţin 50 bilete diferite numere la care poate eşi maĭ sigur un cîştig, se face un rabat de 20 la sută. se expediază şi în provincie imediat după primirea sumeĭ prin mandat poştal.

BALTA-ALBA

Stabilimentul balnear se închiriază pe maĭ mulţĭ anĭ. S'a făcut multe îmbunătăţirĭ. De mulţĭ anĭ nu s'a văzut apa din baltă aşea scazută şi concentrată. Doritoriĭ se pot adresa **Calea Călăraşilor 63.**

Doctor Gr. A. Ţaranu

Specialist în boalele venerice şi ale căilor urinare.

Strada Bănceĭ Naţionale colţ cu strada Caragheorghevicĭ de asupra teatruluĭ Hugo.

Consultaţiĭ de la 1 1/2—4 ore p m.

„DORNA"

PRIMUL IZVOR ROMÎN

CEA MAI BUNA

APA MINERALA

PENTRU

SANĂTATE

ŞI DE BĂUT LA MASA

Analizată de **Haquet, Abrahamfi, dr. Stenner, dr. Bernard, profesoriĭ d-rĭ Istrati, Babeş** *şi de* **Academia superioară de medicină din Paris.**

Administraţia Bucureştĭ, str. Lipscanĭ, 16.

Dr. SCHACHMANN

întors de la Iaşĭ şi-a reluat

Consultaţiile între orele 1-3 p. m.

Strada Luterană 23.

STOFE ENGLEZESCI

pentru

COSTUME BĂRBĂTEŞTI

şi

pentru rochie

SESON DE IARNĂ

CEAĬ MANING IMPORTAŢIUNE DIRECTĂ DIN CHINA

MARE MAGASIN ORIENTAL

B. DJABOUROV

PREŢURI FIXE.

SERVICIUL CU BIDOANE LA DOMICILIU — **PETROLIU DE LUX** — S. GONDOS & C-nie Str. Regală, 17.

Dr. ZELIGHER

MAMOS

S'a mutat Str. Carol, 15.

Consultaţiunĭ pentru boale interne şi sifilitice de la 2—4 p. m.

COCS LEI NOUI 58 TONA

I-a Qualitate

Transportată acasă în sacĭ

Brichete şi Cărbunĭ de Piatră din Minele CARDIFF şi PETROZSENY pentru stabilimente Industriale, Caloritere şi Sobe de fier şi Porcelan.

Anthracit pentru **Sobe sistem American şi** Lenbste, Iocker şi Ruh.

Cărbunĭ de lemn (mangale)

Expediţiune en gros şi en detail cu preţurĭ convenabile franco la orĭ-ce staţiune a C. F. R.

Depoul Central, strada Sf. Voivozĭ, No. 5.

CAROL LÖWENBACH.

AVIS IMPORTANT

Am onoare a aviza pe onor. public şi pe vechea clientelă, că cu ocaziunea cumpărăreĭ mărfurilor vechiuluĭ şi renumituluĭ magazin fost M. Rădulescu, din Strada Lipscanĭ, No 20, cumpărate prin onor. trib. comercial pe un preţ foarte scăzut, am maĭ cumpărat un mare depoŭ de mărfurĭ din cele maĭ renumite fabricĭ din Paris şi Lyon cu un preţ foarte mic, pe care le am pus în vînzare cu preţurĭ fabulos de eftin.

Mărfurile se compun din diverse, **Mătăsurĭ colori, albe şi negre, Broşeurĭ, Catifele de Lyon colorate şi negre, Atlazurĭ de plăpămĭ tóte colorile, Diverse lenagiurĭ fantazie, Diverse lenagiurĭ englezeştĭ, Şeviotturĭ de rochĭ şi haine, Mătăsurĭ franţuzeştĭ şi alte articole** cunoscute acĭ *Haute Nouveauté*.

Tot cu această ocaziune am reorganizat Atelierul de rochĭ şi haine cu totul din noŭ şi ca reclamă comptez preţul pe jumătate.

Cu toată stima,
NOUL PROPRIETAR
20, Strada Lipscanĭ, 20.

NB. — Atragem atenţiunea că din foştiĭ negustorĭ şi locatarĭ nu se maĭ găseşte nicĭ un unul în magazin, de cît numaĭ d. Paraschivescu, fostul vechiŭ colaborator şi asociat al domnuluĭ M. Rădulescu.

A eşit de sub tipar, **Cursul elementar de comptabilitate în partidă dublă** de *Th. Ştefănescu* profesor la şcoala comercială şi *Director la Banca Naţională.*

Funcţionariĭ caselor de comerţ vor găsi în această carte toate elementele necesariĭ, de a putea învăţa cu cea maĭ mare înlesnire comptabilitatea, cu micul sacrificiŭ de **2 Leĭ.**

La Librăria C. Sfetea, Piaţa Sf. Gheorghe Bucureştĭ.

TASSE ELIADE

Doctor în drept, Avocat

No. 12, Strada Biserica Enĭ, No. 12

Consultaţiunĭ de la orele 9—12 a. m. şi de la 3—5 p. m.

Consultaţiunĭ gratuite Lunea şi Vinerea.

Dr. STERIE N. CIURCU

IX. Pelikangasse No. 10 — Viena

Consultaţiunĭ cu celebrităţile medicale şi cu specialiştiĭ de la Facultatea de Medicină din Viena.

Consultaţiunĭ şi prin corespondenţe.

www.dacoromanica.ro

STRADA DECEBAL No. 20 şi CALEA MOŞILOR No. 31

LA LAMPA ELEGANTĂ

Subsemnaţiĭ aducem la cunoştinţa onor. public şi onorateĭ nóstre clientele că pe lingă

MARELE DEPOU

de lămpi, Porcelanurĭ, Sticlărie, Tacîmuri B. M. F.

Mobile de fer, Seaune, Paturi de bronz, Cărucioare de copiĭ

BĂI, CLOSETE, SOBE

Am pus în circulaţie o trăsură care duce la domiciliŭ „petrol imperial" fin neexplosibil în bidoane pe preţul de

4 LEI 1 DECALITRU

En gros şi în Detail

C. N. DIMITRIU & I. STEINHART

Strada Decebal 20 şi Calea Moşilor 31

STRADA DECEBAL, No. 21 şi CALEA MOŞILOR No. 31

KRONDORF KRONDORF

SURSĂ ARHIDUCESII PRINCIP. STEPHANIE

Apă naturală

Cea maĭ bună acidulată superioară tutulor apelor minerale existente pină acum, foarte bogat în **ACID CARBONIC** şi în base carbonatice, un excelent digestiv bun, diuretic şi un eminent prophilactic la boale epidemice.

Cu Vin, întrebuinţat, dă o băutură plăcută; **Cu Sirop**, o limonadă recoritoare, din causa bogăţimeĭ **ACIDULUI CARBONIC.**

Deposit central la VICTOR THÜRINGER, farmacist

Bucurestĭ. — 154, Calea Victorieĭ, 154. Bucureştĭ.

Deposit în toate drogueriile marĭ din ţară şi în toate farmaciile principale. Asemenea se găseşte în principalele magasine de coloniale, în hotelurĭ şi în toate restauraţiunile de primul rang.

SOBELE PENTRU ÎNCALZIT şi PENTRU BUCAATRIE

ARZATORI PERMANENŢI

— Sistemul cel maĭ perfecţionat patent —

IUNKER & RUH

59,000 BUC. SE AFLA ÎN CONSUMAŢIE

sînt recunoscute ca cele maĭ **solide, elegante, practice, economice şi higienice** din toate cele-l'alte existente, şi ofer o sumă de avantaje, din carĭ cităm numaĭ:

1) Focul se întreţine **permanent** în tot timpul erneĭ, făcîndu-se O SINGURA DATA FOC şi reumplîndu-se rezervorul **o singură dată pe zi.**

2) Caldura iese de la basa sobeĭ, încălzind duşumeaua şi uscînd chiar locuinţe umede, un lucru, ce nu se poate obţine prin nicĭ un alt sistem de sobe.

A se cere descrierea acestor sobe, ce se găsesc de vînzare în:

Bucureştĭ la D-nu *E. Demetrescu-Mirea*
Brăila „ „ *Ştefan Belloiu*
Craiova „ „ *Petrache Andreescu*
Galaţĭ „ „ *Ioan Popovicĭ*
Bîrlad „ „ *Adolph Broder*
Tecuciŭ „ „ *C. G. Neniţa*
Călăraşĭ „ „ *Dimitrie Iliescu*
Constanţa „ „ *T. G. Dabo.*
Tulcea „ „ *Fraţiĭ D. Cialicoff*

Iar pentru orĭ-ce alte informaţiunĭ, precum şi pentru exclusivitatea vînzăreĭ în cele-l'alte oraşe ale Românieĭ a se adresa la D-nu **E. Demetrescu-Mirea**, *Bucureştĭ.*

CÔTE & MALAVASI, GALAŢI

REPRESENTANTII CASSEI EGROT DIN PARIS

DESTILATORI EGROT

ALAMBICURI

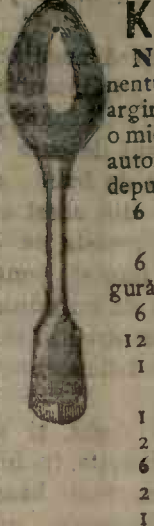
APARATE pentru destilaţiunea vinurilor drojdielor, fructelor şi florilor.
RACHIU din I-a fierbere, nestrecurat.
APARATE de rectificat.
APARATE pentru destilaţiune continuă sistem Egrot.
INSTALAŢIUNE compleetă pentru destilărie.
INSTALAŢIUNE pentru fabrica de conserve

Pentru orĭ-ce cataloage şi informaţiunĭ a se adresa la D-nu:

CÔTE & MALAVASI — GALAŢI

Depositul general la farmacistul **Victor Thuringer**, *Bucureştĭ, Calea Victorieĭ, 144.*

KRACHUL CEL MARE!

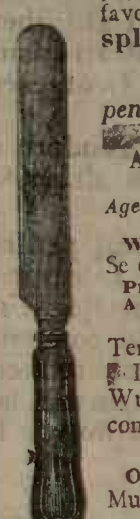
New-York şi Londra n'a cruţat continentul european şi o mare fabrică de mărfurĭ de argint s'a văzut constrinsă a'şĭ da tot depositul pe o mică despăgubire a cheltuelilor de muncă. Sînt autorizat cu această desfacere. Decĭ or-cine va depune suma de **Leĭ 15** ofer următoarele obiecte:

6 cuţite fine de masă cu lama adevărat englezească.
6 furculiţe de argint patent american dintr'o singură bucată.
6 linguri de argint patent american.
12 linguriţe de argint patent american.
1 lingură mare de argint pentru supă patent american.
1 ligură mare de argint pentru lapte.
2 păhăruţe de argint pentru ouă patent american.
6 farfurioare Victoria englezeştĭ.
2 sfeşnice splendide de masă.
1 strecurătoare de ceaĭ.
1 strecurătoare fină de zahar.

In total **44 bucăţĭ** numaĭ cu **Leĭ 15.** Toate aceste 44 bucăţĭ costaŭ altă-dată **Leĭ 80** şi acum le poţĭ avea cu preţul minim de **Leĭ 15.** Argintul patent american este un metal alb de tot, care îşĭ pastrează coloarea argintie timp de **25 anĭ**, şi pentru aceasta se garantează. Ca dovadă că prin anunciul de faţă nu se urmăreşte

nicĭ o înşelăciune

declar în public că persoana care nu s'ar mulţămi cu marfa, capătă baniĭ înapoĭ fără multă reclamaţie, şi decĭ nimenĭ n'ar trebui să pearză ocaziunea favorabilă şi să-şĭ procure această **garnitură splendidă** care poate sluji maĭ ales ca

DAR SPLENDID PENTRU CRĂCIUN ŞI ANUL NOŬ

pentru darĭ de nuntă şi pentru menagiul caselor maĭ bune

A se cere numaĭ la

A. HIRSCHBERG'S

Agentura principolă a fabricelor de mărfurĭ de argint patent americane

Wien, II, Renebrandtstrasse 19. — Telephon No. 7114

Se expediază contra ramburs saŭ cu plata anticipată

Praf de lustru 20 centime.

A se observa alăturata marcă.

AMERIK PATENT

Extrase din certificate:

Tering Austria de sus, 21 Febr. 1892

Din întimplare am văzut la contele Wurmbrandt garnitura D-vs şi m'am convins de frumuseţea şi ieftinătatea eĭ

Iosef Forst, paroh

Olmütz, 1 Maĭ 1892

Mulţumit cu obiectele. A întrecut aşteptările mele

Căpitan Cz... Comandantu pieţeĭ

IMPORTAŢIUNE directă de COKS

Superior celor-l'alte proveniente

Dus la domiciliŭ vagon 10.000 ko. Lei 550 . . . Loco magazia
In sacĭ 1.000 „ „ 57 . . . Lei 54 —
„ „ 500 „ „ 28.50 . . . „ 27 —
„ „ 250 „ „ 14.50 . . . „ 13.50

NOUL DEPOU N. THOMESCU

CALEA GRIVIŢEI 94

PRIMA

BARCA CU MOTOR DE PETROLIU

— în ROMÂNIA —

(*Sistem* F. M. Grob & C-ie)

Construit de Chr. A HEELING în Sulina

Prin aceasta aduc la cunoştinţa publiculuĭ că representantul meŭ D. Chr. A. Heeling din Sulina va parcurge în cursul lunilor Octombre şi Noembre cu prea elegantul săŭ model de Barca cu motor de Petroliu construit în Sulina tot trajectul Dunăreĭ de jos. (Ţărmul Romînesc şi Bulgar) pentru a presenta noua sa barcă tuturor acelor interesaţĭ.

Pentru orĭ-ce informaţiunĭ, devize, condiţiunĭ de predare etc., publicul e rugat a se adresa direct la Domnul Ch. A. Heeling în Sulina.

ROBERT FROHN FIU

în Remscheid (Prusia Rhenană)

Singurul depositar pentru România şi Bulgaria al motoarelor cu petroliŭ patentate ale luĭ **F. M. Grob & Cie**

COGNAC DE ULMENI

CHAMPANE DE BERHECI

I. NAVILLE & C°

A se adresa comandele

la D-nu H. WARTHA representant

Bucurestĭ str. Doamneĭ 7

SERVICIUL DE TRANSPORT

TRANSPORTAREA

de

OR-CE MARFURI, de OBIECTE de GREUTATE

precum

CAZANE, MASINE, etc. DE MOBÎLE

şi MUTĔRI

efectuează prin camioane pe arcurĭ şi furgoane (căruţe sistematice, cu preţurĭ moderate

G. GIESEL (2159)

Calea Moşilor *vechiŭ / nou* **La treĭ Brazĭ**

— SERVICIUL PROMPT ŞI ECSACT —

„PATRIA"

SOCIETATE ROMANA DE ASIGURARE SI DE REÂSIGURARE

Capital social vărsat leĭ **Un milion**

— Sediul Societăţeĭ Bucureştĭ Strada Smârdan No. 15 —

Avem onoare a anunţa că am început operaţiunile de:

Asigurare în contra accidentelor corporale

ramură care se bucură de deosebitele simpatiĭ ale publiculuĭ din Franţa, Anglia, Germania, Austro-Ungaria etc. Trimitem asigurărĭ asupra:

Cazuluĭ de moarte cauzat printr'un accident, precum şi *asupra invalidităţeĭ totale saŭ imparţiale şi asupra invalidităţeĭ trecătoare.*

Condiţiunĭ liberale, premiĭ foarte eftine

Exemplu: Un avocat, bancher, funcţionar, profesor asigură:

Leĭ 20.000 pentru caz de moarte.
» 30.000 pentru caz de invaliditate.
» 10 pe zi pentru invaliditate trecătoare.

Pentru toate aceste sînt a se plăti leĭ [illegible] (deosebit de taxă şi timbru).

La asigurărĭ contractate pe 7 anĭ, ultimul an este gratuit.

Prospecte se trimit după cerere gratis şi franco.

DIRECŢIUNEA

Institutul D-ruluĭ RÖMPLER din Görbersdorf

IN SILESIA

Fondat în anul 1875, oferă

BOLNAVILOR DE PLAMÂNĬ

Condiţiunile cele maĭ moderate pentru vindecare cu preţurĭ moderate

Prospecte gratis prin Dr RÖMPLER

La administraţiu acestuĭ ziar se află de vînzare «Hîrtie maculatură de vînzare cu ocaua.

Plugurĭ cu aburĭ,

Locomotive pentru transport pe şosele,

Valţurĭ cu aburĭ pentru bătătorirea (macadam) şoselelor,

se găsesc în construcţiunile cele maĭ perfecţionate cu preţurĭ eftinite la

John Fowler & Co.

Delegatul fabriceĭ:

Julius Saxon, Bucuresci,

Palatul Nifon, d'asupra Clubuluĭ Agricol.

O FARMACIE

— de arendat la moment —

In centrul oraşuluĭ Iaşĭ, condiţiunĭ avantagioase. Informaţiunĭ a se adresa la Domnul **Henri Lieblich, Iaşĭ.**

Persónele
CARI CUNOSC
PILULELE
DOCTORULUI
DEHAUT
DIN PARIS

nu esită a se purga, atuncĭ când ele simt acéstă trebuinţă. Nu se tem necĭ de desgust necĭ de obosélă, pentru că, contrariu celor alte purgative, acesta nu operéză bine decât când este însoţit de uă bună mâncare şi de bĕuturĭ întăritóre, precum vinul, cafeauă, ceaiul. Fie care alege, pentru a se purga, ceă sul şi mâncarea carĭ îi convin maĭ bine, dupe occupatiunile sele. Obosela purgatiuneĭ fiind annulată prin effectul buneĭ alimentatiunĭ, lesne se hotărasce cineva a repeta purgativul orĭ de câte orieste trebuinţă.

5 f. şi 2 f. 50

INJECTION BROU

Higienica, infailibila, şi preservativa. — Singura care vinde à ură a se adăoga ceva; scurgerile vechĭ saŭ p noul. le [illegible]. — Se vinde în principale farmacĭ 30 U.. [illegible]. — La Paris la D. I. Ferré, farmacist, 120 [illegible] Richelieu succesorul luĭ BROU.

MAGNAN-FER-PEPTON

AROMATIC

AL DOCTORULUI A. GUDE

Autorizat de consiliul sanitar superior din Bucureştĭ şi recomandat de celebrităţile medicale contra:

Lipseĭ de sînge, anemieĭ, frigurilor palustre, anemieĭ tropice şi contra boalelor de femeĭ şi de nervĭ.

Se găseşte în depozit pentru România: **la drogueria BRUS**, Bulevardul Elisabeta, Palatul Băilor Eforieĭ, şi în principalele farmaciĭ.

— Prĕtul unuĭ flacon Leĭ 4, banĭ 50 —

NB. In localităţile unde nu se găseşte se expediază de *drogueria BRUS* contra mandat plus 50 banĭ embalagiŭ.

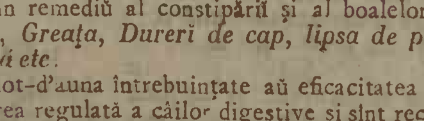
PASTILE-CASCARA-SAGRADA

Autorizate de CONSILIUL SUPERIOR SANITAR

din

BUCURESCI

SI RECOMANDATE DE CELEBRITĂŢILE MEDICALE

Este cel maĭ bun remediŭ al constipăriĭ şi al boalelor ce derivă de la ea, ca: *Ameţeala, Greaţa, Durerĭ de cap, lipsa de poftă de mîncare, digestiune dificilă etc.*

Aceste pastile tot-d'auna întrebuinţate aŭ eficacitatea spre a restabili şi asigura funcţionarea regulată a căilor digestive şi sînt recomandate de toate capacităţile din Viena ca: D-ni profesorĭ D-riĭ Kahler, Nothangel Neusser, Oser, Braun Chrobak, Schnitzler, Bettelheim, Fleischmann etc., şi întrebuinţate în toate clinicele.

Depositul general pentru România:

Bucuresci — DROGUERIA BRUS, — Bucuresci

— Bulevardul Elisabeta, Palatul Băilor Eforieĭ —

Asemenea se găseşte:

La Farmacia «Thürniger» . . . . . Bucurescĭ
„ „ «I. Werner» . . . . . Roman
„ „ «Fraţiĭ Konya» . . . . . Iaşĭ
„ „ «V. D. Vasiliu» . . . . . Botoşanĭ

— Şi în toate Farmaciile principale din ţară —

NB. Pentru a se feri de contră-facerĭ să se observe ca fie-care pastilă să poarte pe o parte numele inventatorului şi pe alta signul St. Spirit.

www.dacoromanica.ro